

Program odprave poslovne izgube Zavoda za kulturo Bled v letu 2020

1 UVOD

Kot navedeno v letnem poročilu o poslovanju za leto 2020 nas je po trinajstih letih uspešnega pozitivnega poslovanja od leta 2007 dalje, ki ga je zaznamovala stalna rast, v lanskem letu prizadela epidemija covid19, ki nam je v poslovnem smislu prizadejala skoraj usodne posledice. Pandemija, ki je v lanskem letu potekala po celem svetu, je pomenila ogromen, 85 % padec obiska Blejskega gradu, od katerega smo odvisni. V določenih obdobjih (16.3. – 14.5. in 25.10. – 20.12.) pa je bilo prisotno popolno zaprtje objektov zaradi ukrepov vlade RS v boju proti epidemiji. Glede na navedena dejstva je bil negativen rezultat za preteklo leto neizbežen. Poslovno poročilo je obravnaval Svet Zavoda za kulturo Bled in sprejel predlagana sklepa in sicer :

- ustvarjena izguba v poslovnem letu 2020 se pokrije iz pozitivnega poslovanja v naslednjih treh letih
- zavod bo za pokritje izgube sprejel ustrezen sanacijski program.

Sanacijski program se nahaja v nadaljevanju.

2. CILJI SANACIJE

Osnovni cilj sanacijskega programa je izboljšanje poslovanja Zavoda za kulturo Bled glede na leto 2020 in ustvarjanje presežka prihodkov nad odhodki, iz katerih se bo v naslednjem triletnem obdobju saniralo negativen rezultat iz leta 2020.

Drugi cilji so predvsem sledeči :

- ohranjati kadrovske potencial, s katerimi lahko kvalitetno opravljamo funkcije izvajalca kulturnih programov v občini in upravljavca objektov, ki so nam bili dani v upravljanje
- ohranjanje razvojnih načrtov kljub temu, da bo večina aktivnosti zaradi krize realizirana z zamikom
- iskanje javnih in zasebnih partnerstev, s katerimi bi hitreje dosegli cilje iz razvojnega programa.

Vse naše aktivnosti izvajamo v skladu s sprejeto strategijo upravljanja. Strategija upravljanja do leta 2020 je bila z redkimi izjemami tudi uresničena, strategija za obdobje 2021 – 2025 pa je v izdelavi in bo Občinskemu svetu predstavljena in dana v obravnavo na septembrski seji sveta.

3. PREDSTAVITEV ZAVODA

Zavod za kulturo Bled je bil ustanovljen z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda na področju kulture v Občini Bled, ki ga je sprejel občinski svet občine Bled na 15. redni seji 11. 11. 2004. Objavljen je v bil v Uradnem listu RS št. 126/2004 z dne 25. 11. 2004.

V okviru svojega poslanstva zavod zagotavlja trajno in nemoteno izvajanje kulturnega spomenika Blejski grad, drugih kulturnih spomenikov državnega pomena in ostale javne kulturne infrastrukture na območju Občine Bled, v skladu s pogodbo o upravljanju posamezne kulturne infrastrukture, ki jo zavod sklene z ustanoviteljico.

V sodni register je vpisan s sklepom Okrožnega sodišča v Kranju z dne 23. 3. 2005 pod številko vložno številko 10780600.

Direktor organizira in vodi delo ter poslovanje zavoda ter predstavlja zavod v okviru dejavnosti za katero je zavod registriran ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela zavoda.

Organa zavoda sta: direktor in svet zavoda. Svet zavoda ima sedem članov, ki jih izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev imenuje ustanovitelj. En član je predstavnik Ministrstva za kulturo, en član pa predstavnik Narodnega muzeja Slovenije.

Drugi podatki o zavodu

Naziv javnega zavoda: Zavod za kulturo Bled

Skrajšan naziv: ni vpisa

Poslovni naslov: Cesta svobode 11, 4260 Bled

Matična številka: 2062348000

Davčna številka: SI41694473

Šifra dejavnosti: 90.040 – obratovanje kulturnih objektov za kulturne prireditve

TRR: SI56 0120 3600 0000 117 pri Upravi RS za javna plačila

Direktor: Matjaž Završnik, diplomirani organizator turizma, od 1. 8. 2007

4. PRIHODKI IN ODHODKI ZAVODA ZA KULTURO BLED ZA LETO 2020 (V EUR brez centov)

Temeljni vzrok težav pri poslovanju zavoda v letu 2020 je vezan na globalno epidemijo covid 19 in posledično drastično zmanjšanje obiska Blejskega gradu, kjer zavod ustvarja večino prihodkov. Primerjave z normalnim letom 2019 so podane v treh tabelah v nadaljevanju.

4.1. PRIHODKI

	PRIHODKI	DELEŽ	PRIHODKI	DELEŽ	INDEX 20/19
	2020		2019		
A. PRIHODKI	1.193.883	100,00	5.313.872	100,00	22,47
I. POSLOVNI PRIHODKI	1.189.847	99,66	5.311.086	99,95	22,40
1. Prihodki od najemnin	52.809	4,44	106.828	2,00	49,43
2. Prihodki od uporabe dvorane	10.579	0,89	69.401	1,31	15,24
3. Prihodki od vstopnin	816.709	68,64	4.871.456	91,72	16,77
4. Prihodki od prodaje aranžmajev	35.783	3,01	171.610	3,22	20,85
5. Prihodki od porok na gradu	4.980	0,42	31.206	0,58	15,96
6. Prihodki sof. Občina Bled za FD	0	0,00	10.000	0,19	
7. Ostali prihodki	48.364	4,06	50.585	0,95	95,61
8. Državna pomoč COVID-19	220.623	18,54	0		
II. FINANČNI PRIHODKI	0	0,00	1.910	0,04	
1. Prihodki od obresti na vpogled in depozita	0	0,00	0	0,00	
2. Drugi finančni prihodki	0	0,00	1.910		
III. DRUGI IZREDNI PRIHODKI	4.036	0,34	876	0,02	460,73

4.2. ODHODKI

VRSTA ODHODKOV	LETO 2020	delež	LETO 2019	delež	INDEX 20/19
STROŠKI PRODANIH ZALOG	0	0,00	0	0,00	0
STROŠKI MATERIALA	65.522	4,32	157.166	3,67	41,69
STROŠKI STORITEV	555.093	36,58	2.419.298	56,43	22,94
STROŠKI DELA	556.288	36,67	654.823	15,27	84,95
AMORTIZACIJA	140.238	9,24	141.569	3,30	99,06
DRUGI STROŠKI	18.501	1,22	16.956	0,40	109,11
FINANČNI ODHODKI	40.774	2,69	38.959	0,91	104,66
DRUGI ODHODKI	137.078	9,03	854.014	19,92	16,05
PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI	3.712	0,24	4.647	0,11	79,88
ODHODKI SKUPAJ	1.517.206	100,00	4.287.432	100,00	35,39

4.3. POSLOVNI REZULTAT

POSLOVNI REZULTAT	2020	2019
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI		1.026.440
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	323.323	
DAVEK OD DOHODKA PRAVNIH OSEB -DDPO		195.125
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI Z UPOŠTEVANIM DDPO		831.315
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI Z UPOŠTEVANIM DDPO	323.323	

5. RAZLOGI ZA NASTALO SITUACIJO

Zavod za svoje delovanje ne prejema nobenih proračunskih sredstev in sta njegov obstoj in poslovanje izključno odvisna od tržne situacije. Najpomembnejši prihodki zavoda so :

- prihodki od vstopnine na Blejski grad
- prihodki od oddaje prostorov v Festivalni dvorani v najem za organizacijo različnih dogodkov
- prihodki od lastne tržne dejavnosti (organizacija porok, koncertov, predstav itn.

V letu 2020 smo zaradi epidemije in posledičnih ukrepov Vlade RS in NIJZ doživeli sledeče:

- blokado zračnega prometa, ki je od marca dalje prizadela ca 70 % naših siceršnjih obiskovalcev
- omejitve pri prehajanju mej tako med državami kot regijami
- skoraj popolno zaporo funkcioniranja Festivalne dvorane zaradi omejevanja zbiranja ljudi v javnih prostorih v celem letu
- popolno zaporo Blejskega gradu za obisk v času od 16.3.-14.5.ter 25.10.- 20.12.2020

V celoti gledano je bil upad naših prihodkov 87,5 odstoten, zato pozitivno poslovanje realno gledano ni bilo mogoče. Dejstvo je, da je nastala situacija posledica objektivnih okoliščin in ne napak v poslovnih usmeritvah zavoda, saj smo bili v dani situaciji tako kot večina turističnega gospodarstva in kulturnih ustanov nemočni in brez vpliva na globalni problem.

6. UKREPI IN PREDLOGI

6.1. UKREPI

Trdimo, da je bilo naše poslovanje v preteklosti toliko dobro in racionalno organizirano, da to ni bilo razlog za negativni poslovni rezultat v letu 2020. Za to so krive globalne objektivne okoliščine, proti katerim smo na žalost nemočni. Zato vsi predlagani ukrepi zaenkrat pomenijo prilagajanje nastali situaciji tako, da s tem ohranjamo sposobnost takojšnjega normalnega poslovanja z nastopom normalizacije stanja in so podprti tudi z ukrepi, ki jih v obliki protikoronskih ukrepov pomoči izvaja Vlada RS.

Najpomembnejši ukrepi so sledeči:

1. Za vse delavce z izjemo direktorja smo sprejeli ukrep čakanja na delo oz. dela s skrajšanim delovnim časom. Na tak način smo dosegli dvoje – upravičenost do državne pomoči, istočasno pa možnost, da smo glede na dovoljen obseg dela kljub temu statusu lahko zagotavljali obratovanje v nekoliko skrajšanem obsegu (8 ur dnevno), ko je bilo to glede na ukrepe Vlade RS in NIJZ mogoče.
2. Delavcev, ki sta v letu 2020 odšla iz zavoda (prenehanje dela za določen čas in upokožitev, ca 9 % stroška dela) ne bomo nadomeščali do normalizacije stanja.
3. Sprejeli smo ukrep maksimalnega varčevanja – izjema so le stroški tekočega obratovanja in vzdrževanja z namenom, da so objekti lahko v funkciji in da se preprečuje ev. škoda. K sreči smo v preteklih letih z investicijami in prenovami dosegli tak nivo tehnične in druge opremljenosti, da se v bližnji prihodnosti ni bati večjih problemov iz naslova obrabe ali odpovedi zaradi zastarelosti.
4. Vsi investicijski projekti so bili zamaknjeni v prihodnost, ko bodo z normalizacijo stanja spet na voljo za ta namen pridobljena sredstva. Nadaljujemo pa s pridobivanjem projektne in druge dokumentacije, da bi realizacijo omogočili takoj po tem, ko bo to glede na finančne možnosti mogoče.
5. Zamrznili smo tudi izvajanje določenih programov (prireditve, festivali) , saj za njihovo realizacijo nimamo zadostnih sredstev
6. Zaradi pomanjkanja sredstev smo se morali odpovedati odkupu prostorov, v katerih se nahaja sedanja knjižnica in bomo program prostora, ki je bil namenjen razstavam in galeriji, v manjšem obsegu uresničili na drugi lokaciji.vsebine
7. Stalno smo vzdrževali stike z najemniki na Blejskem gradu, saj s svojimi storitvami zaokrožajo ponudbo in so vključeni v vse programe in promocijske aktivnosti.
8. Omogočili smo spletne povezave, tako da so vsi delavci lahko stalno v kontaktu in da je predvsem za delavce v upravi omogočeno tudi delo od doma
9. Prisotno je stalno spremljanje situacije na trgu in vzdrževanje stikov s partnerji z namenom, da smo za aktiviranje sodelovanja pripravljeni takoj, ko bodo za to dozoreli pogoji
10. Upravičeni strošek v tem trenutku so vložki v promocijo na domačem trgu, od koder se pričakujejo prvi obiskovalci in pa aktivnosti na področju digitalizacije, ki omogoča razširjanje informacije o naši ponudbi po svetu s sorazmerno majhnimi vlaganji.
11. Popolnoma smo prenovili spletne strani, ki so temeljno promocijsko orodje, s katerim pa smo začeli že leta 2019, ga večinoma pa delali na njem v letu 2020

12. V upravi snujemo nov vsebinski program za prihajajoče obdobje, ki bo pomenil osnovo za nov vsebinski program dogajanja v objektih v upravljanju.

V primeru, da ukrepi ne bi zadostovali in bi se normalizacija še bolj oddaljila, bodo potrebni še bolj drastični ukrepi. To dejstvo pa bi že pomenilo škodo za kvaliteto in utečenost poslovanja, zato upamo, da k temu ne bo potrebno pristopiti.

6.2. PREDLOGI

V želji, da se kljub krizi zaradi epidemije ohrani razvojni trend, ki je bil načrtan v preteklih normalnih letih, predlagamo v nadaljevanju nekaj ukrepov v tej smeri :

1. Predlagamo, da program investicij v razširjeni grajski kompleks, ki je opredeljen v sprejeti Strategiji upravljanja Blejskega gradu do leta 2020, ostaja osnova, na kateri bo izdelano podaljšanje strategije do leta 2025. Izdelava in sprejem strategije je naša upravljavska dolžnost iz naslova pogodbe o upravljanju Blejskega gradu z RS. Strategijo vam bomo predstavili na letošnji septembrski seji.
2. Posebna pozornost bo v prihajajočem času namenjena vsebini v objektih v upravljanju, saj smo v preteklosti z investicijami poskrbeli predvsem za njihovo dobro stanje, manj pa za vsebinske kulturne programe v njih
3. V letih od začetka poslovanja smo vse investicije izvedli z lastnimi sredstvi, pridobljenimi na trgu. Zaradi krize se obeta daljša regeneracija in vprašanje je, ali bomo še kdaj sploh lahko ustvarjali take lastne potencialne, kot npr. v zadnjih dveh letih pred njo. Zato bo v prihodnost morala biti ena od temeljnih aktivnosti pridobivanje zunanjih, bodisi javnih ali zasebnih virov za namene razvoja kvalitetnih kulturnih projektov na Bledu s poudarkom na izgradnji dvigala, ki pa ostaja najpomembnejša preostala investicija v okviru kompleksa.
4. Nakup strateško pomembnih zemljišč pod Blejskim gradom s strani zavoda je bil tako uspešen primer rezervacije in zaščite prostora za kulturne projekte na vznožju gradu. Muzej sodobne umetnosti, ki se že gradi na lokaciji grajske Pristave in bo zgrajena v dveh letih, predstavlja primer uspešnega dogovora med javnim zavodom in zasebnim podjetjem Artarhiv d.o.o, ki vlaga zasebni kapital v projekt, ki bo močno dvignil raven kulturne ponudbe in prepoznavnosti Bleda. S takim načinom povezovanja in vlaganja v kulturne projekte bi veljalo nadaljevati tudi v bodoče.
5. Čas je pokazal, da so v okviru prostora Pristave poleg Muzeja sodobne umetnosti interesi zavoda vezani le še na zemljišče sedanjih servisnih delavnic, kjer načrtujemo izgradnjo Muzeja arheologije skupaj z manjšim informacijskim prostorom. S tem pa so naši interesi na zemljiščih, ki smo jih morali od Deželne banke Slovenije kupiti v paketu izčrpani. Zato v smislu dezinvestiranja v tej situaciji predlagam odprodajo tistih delov ali parcel, za katere smo ugotovili, da jih v smislu bodočega razvoja ne bomo rabili (parcele št. 420,405, 407/2, vse v kompleksu Pristava)
6. Na splošno smatram, da je veliko vprašanje, če bomo še kdaj dosegli tako visok nivo fizičnega obiska, kot je bilo to v zadnjem letu pred krizo, ko smo se že spogledovali z ukrepi omejevanja dnevnega obiska Blejskega gradu. Zato predlagam v prihajajočem obdobju več poudarka in vložkov v kreacijo kvalitetnih vsebin v objektih, na osnovi katerih bomo lahko tudi dvignili cene in s tem nadomestili izpad fizičnega obiska. Ta predlog bomo v čim večji meri skušali vgraditi tudi v našo strategijo upravljanja do leta 2025.

7. ZAKLJUČEK

Na kocu bi želel še enkrat poudariti, da težave v poslovanju, ki so pripeljale do presežka odhodkov nad prihodki v letu 2020, niso bile posledica našega slabega gospodarjenja temveč

globalnega problema epidemije. Naše poslovanje se bo izboljšalo takoj, ko se bo kolikor toliko normaliziralo stanje na trgu, od katerega smo v celoti odvisni. Zaradi racionalnega koncepta, ki smo ga imeli v zavodu od začetka poslovanja, niti ni nujno, da se stanje regenerira v nivoje najuspešnejših let, ampak bomo pozitivno poslovali tudi že takrat, ko se jim bomo približali, vendar z nekoliko manjšimi investicijskimi potenciali.

Direktor:
Matjaž Završnik